

ALGEMENE VERWERKINGSINSTRUCTIES FOBY TEGELLIJMEN EN VOEGMORTELS

Eurovite Nederland bv
Tel. (0031) 318 664 555
Fax (0031) 318 664 566
E-mail info@eurovite.nl
<http://www.eurovite.nl>

Voorbereiding

Om bij het verlijmen van keramische tegels met een tegellijm een optimaal resultaat te verkrijgen, is het belangrijk dat de ondergronden aan een aantal voorwaarden voldoen:

- de ondergronden dienen schoon, droog, draagkrachtig en vet- en scheurvrij te zijn.
- de ondergronden dienen voldoende vlak te zijn (oneffenheden kleiner dan 3mm).
- gipsachtige alsmede sterk absorberende ondergronden mogen maximaal 2% vocht bevatten en dienen altijd voorgestreeken te worden met een geschikt voorstrijkmiddel.
- voor anhydrietvloeren geldt een apart behandelingsvoorschrift. Voor de hechting is het essentieel dat de toplaag van de gietvloer voldoende mechanische sterkte bezit. Om de gewenste oppervlaktesterkte te bereiken, is het nodig het oppervlak grondig te schuren in een zo vroeg mogelijk stadium om de droging te bevorderen. Anhydrietvloeren mogen maximaal 0,5% vocht bevatten. Aansluitende de vloer stofvrij maken d.m.v. stofzuigen. Vervolgens de vloer voorstrijken met Foby Primer.
- betonnen ondergronden dienen minimaal 3 maanden oud te zijn en cementdekvloeren minimaal 3 weken.
- ondergronden van (spuit)gips dienen uit één laag te bestaan en minimaal 10mm dik te zijn.
- indien er sprake is van een vloerverwarmingssysteem dan dient dit in bedrijf te zijn geweest alvorens te gaan tegelen. Het vloerverwarmingssysteem dient minimaal 24 uur voor aanvang van de werkzaamheden uitgeschakeld te zijn.

Verlijmen (dunbedmethode)

Keramische producten (tegels) worden in de regel volgens de zogenaamde 'floating' methode aangebracht. Op de ondergrond wordt eerst een dunne laag lijm met de vlak zijde van de spaan aangebracht. Vervolgens wordt op deze verse laag een tweede laag aangebracht en dit lijmbed wordt met de benodigde vertanding van de lijmkam zoveel mogelijk in één richting opgekamd. Bij verlijming van tegels op wanden worden de bovenste rillen horizontaal opgekamd om inwatering te voorkomen. Men dient altijd een lijmkam te gebruiken met een vierkant profiel om een homogene lijmverdeling te waarborgen, hetgeen zowel de hechting alsmede de vochtwering ten goede komt. De tanddiepte dient afgestemd te worden op de vlakheid van de ondergrond en de tegel, zodat minstens 65% van elke tegel vol gezet is.

Nadat de tegellijm op de ondergrond is aangebracht en rillen getrokken zijn, treedt het droogproces in werking. Als gevolg daarvan zal zich binnen bepaalde tijd een huid op de lijm gaan vormen die een goede hechting verhindert. Men noemt dit de 'open tijd' van de tegellijm: binnen deze periode dient men de tegel in de lijm aan te brengen om een goede hechting te garanderen. Afhankelijk van de temperatuur, het type lijm en de luchtvochtigheid kan de open tijd variëren tussen 10 en 30 minuten. De tegels dienen met een schuivende beweging stevig in de nog vochtige lijm gedrukt te worden. Op vloeren de tegels eventueel met een rubberen hamer aankloppen. De rillen moeten zodanig platgedrukt worden dat elke tegel voor minstens 65% vol gezet wordt.

De temperatuur tijdens het betegelen en tijdens het uitharden dient tussen de 5°C en 35°C te liggen. Meestal kunnen na minimal 24 uur de voegen ingewassen worden. Bij snelverhardende lijmen kan dit na minimaal 3 uur gebeuren.

Voor het aanbrengen van tegels buitenshuis dient de 'floating- buttering' methode toegepast te worden. Zowel tegels als ondergrond worden dan met lijm ingestreken hetgeen een volledig contact waarborgt. Deze techniek wordt eveneens toegepast in continu natte ruimtes zoals zwembaden en waterbassins en bij vloeren die holtevrij verlegd moeten worden.

Enkele aanvullende aandachtspunten zijn:

- geglazuurde wandtegels met een poreuze scherf dienen dikker dan 4 mm te zijn in verband met het te verwachten schoteffect.
- ondergronden die aan lichte beweging onderhevig zijn, altijd verlijmen met een elastische tegellijm.
- let bij poedertegellijmen altijd goed op dat de juiste mengverhouding wordt toegepast en dat de verwerkingstijd niet wordt overschreden. Werk nooit met half ingedroogde of afgebonden lijm en

maak deze nooit meer met extra water verwerkbaar omdat dit aanzienlijk sterkteverlies tot gevolg heeft.

- gebruik nooit een pastalijm voor het leggen van vloertegels.
- bij toepassing van pastalijmen dient de ondergrond, of de tegel, vochtabsorberend te zijn.
- bij gebruik van een pastalijm de wandtegels nooit vooraf bevochtigen.
- gebruik de in de productdocumentatie voorgeschreven lijmkam.
- houdt rekening met de omstandigheden tijdens het verlijmen zoals temperatuur en luchtvochtigheid.
- neem bij ingebruikname van een vloerverwarmingssysteem de voorwaarden van de leverancier in acht. Neem, indien niet expliciet anders vermeld, de volgende bedrijfsprocedure in acht: het systeem in bedrijf stellen door elke dag de watertemperatuur met 5°C te verhogen tot de maximale temperatuur is bereikt. De maximale temperatuur drie dagen aanhouden en vervolgens met 10°C per dag te verlagen. Nu kan men het systeem normaal in gebruik nemen.
- voor het verlijmen van marmer en andersoortig natuursteen gelden veelal andere voorschriften. Stel u op de hoogte van deze voorschriften omdat ze op sommige punten afwijken van de hier genoemde richtlijnen (kleur, bestendigheid).

Dilatatie- en aansluitvoegen

Tegelwerk mag nooit opgesloten worden maar moet langs randen, wanden en kozijnen vrij blijven en met een elastisch materiaal zoals Foby Siliconenkit afgekit worden. Ook alle hoeken moeten als dilatatievoeg worden uitgevoerd en bestaande dilataties in de ondergrond moeten in het tegelwerk worden doorgezet.

Voegen

Voordat met voegen begonnen wordt, moet de tegellijm voldoende afgebonden zijn. In het algemeen kan minimaal 24 uur na het betegelen, gevoegd worden. De voegen dienen minimaal 5mm diep te zijn. De voegen eerst goed uitkrabben en reinigen. Opdat de voegmortel, die op cementbasis is, niet verbrandt, dient een zeer droge ondergrond eerst vochtig gemaakt te worden voordat ingewassen wordt. De ondergrond mag echter niet zo nat zijn dat deze geen vocht meer opneemt anders is er het gevaar dat er na het inwassen vochttransport plaatsvindt dat gepaard kan gaan met verkleuringen. Na het inwassen worden de tegels gereinigd zodra de sluis op de tegels door het drogen licht begint op te kleuren. Dit reinigen dient met een spons en een matige hoeveelheid schoon water te gebeuren. Pas nadat de tegels en de voegen geheel droog zijn, mogen de tegels met een zachte schone doek schoongewreven worden. Het is aan te bevelen gedurende de eerste dagen na de verwerking, de voegen vochtig te houden middels sponzen of dweilen om een optimale sterkteontwikkeling te bevorderen. Zeker bij sterk zuigende ondergronden en tegels alsook bij warm en droog weer is het raadzaam de voegen langer nat te houden.

Enkele aanvullende aandachtspunten zijn:

- gebruik bij ondergronden die aan lichte beweging onderhevig zijn, naast een elastische tegellijm ook een elastische voegmortel.
- houdt rekening met de omstandigheden tijdens het voegen zoals temperatuur en luchtvochtigheid.
- bij voegen op vers speciewerk moet men 3 weken wachten alvorens te voegen.
- voor het voegen van marmer en andersoortig natuursteen gelden soms andere voorschriften. Stel u op de hoogte van deze voorschriften omdat ze op sommige punten kunnen afwijken van hier genoemde richtlijnen (kleur, bestendigheid).
- aangezien vele factoren mogelijk van invloed kunnen zijn op de kleurstelling, stelt de fabrikant zich niet aansprakelijk voor eventuele kleurverschillen of afwijkingen.

Aanvullende informatie

Voor het verlijmen van keramische wand- en vloertegels, natuursteen en mozaïek bestaat een compleet Foby- programma van hoogwaardige kwaliteitsproducten. In het bedrijfslaboratorium worden deze producten ontwikkeld uit zorgvuldig geselecteerde grondstoffen en verder geoptimaliseerd zodat ze ruimschoots aan alle technische normen voldoen en prettig en probleemloos verwerkbaar zijn. Van alle producten zijn separate documentatiebladen aanwezig.

Garantie en advies

Eurovite verstrekt als fabrikant van Foby producten op aantal producten (indien projectmatig verwerkt) een schriftelijke garantie waarbij Eurovite een adviserende en begeleidende rol inneemt vóór, tijdens en na uitvoering van het project. Voor adviezen kunt u contact opnemen met EUROVITE NEDERLAND B.V. Klik [hier](#) voor de garantievoorwaarden. Voor een aanvraagformulier schriftelijke garantie, klik [hier](#).

Alle op deze website en overige productdocumentatie gegeven adviezen berusten op zorgvuldige onderzoeken alsmede op de huidige stand van kennis en ervaring en zijn vrijblijvend. Wij adviseren u zo nodig door eigen proeven vast te stellen of het product aan uw eisen voldoet.
